

bezoekadres Schip van Blauw
Generaal Foulkesweg 72, 6703 BW Wageningen

postadres Postbus 244, 6700 AE Wageningen

t 0317 419 821

e post@novag.biz

bank 51 40 19 913

kvk 09175998

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer Mr. L.F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Cc
Aan de vaste Kamercommissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Cc
Aan de fractievoorzitters
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 19-09-2015
Betreft herbeoordelingsbeleid WIA

Geachte heer Asscher,

Met onze brief van 22 november 2014 brachten we de problematiek rondom het herbeoordelingsbeleid in de WIA en de daaruit vloeiende onrechtmatige uitkeringen en gemiste participatiekansen onder uw aandacht.

Naar aanleiding van onze recente meldingen in de pers over 150.000 potentieel ontrechte arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zou er polarisatie kunnen ontstaan. Dat willen we graag vermijden, onze doelstelling is om het probleem onder de aandacht te brengen en tot oplossingen te komen.

Aanvullend op ons schrijven van 22 november 2014 waarin we de problematiek op hoofdlijnen schetsen, willen we graag een aantal punten onder uw aandacht brengen zodat u ze verder kan betrekken in uw beleid.

Momenteel ontvangen ongeveer 210.000 mensen een WIA uitkering. Die groep bestaat uit 2 groepen. De eerste groep (IVA), momenteel ongeveer 60.000 mensen, is definitief arbeidsongeschikt omdat hun gezondheid niet meer zal verbeteren. Bij een tweede groep (WGA), ongeveer 150.000 mensen, is de verwachting dat hun gezondheid en belastbaarheid nog zal verbeteren en dat ze op termijn opnieuw aan het werk kunnen. De mensen die tijdelijk arbeidsongeschikt zijn zouden herkeurd moeten worden, om te bekijken of ze nog steeds recht hebben op een uitkering, in de praktijk gebeurt dit niet of nauwelijks. Zo wordt een vangnet voor iemand die tijdelijk arbeidsongeschikt is een hangmat.

UWV gegevens wijzen erop dat in deze tweede groep (WGA) na 5 jaar in 45% van de gevallen geen herkeuring en geen reïntegratie begeleiding heeft plaats gevonden. In 55% van de gevallen heeft of een herbeoordeling plaats gevonden en/of een reïntegratie activiteit. Het aantal mensen dat effectief een herkeuring heeft gehad na 5 jaar ligt dus aanzienlijk onder 55%.

Uit onderzoek van APE (1) binnen de grootste groep tijdelijk arbeidsongeschikten (WGA), de zogenaamde WGA 80-100%, momenteel 106.000 mensen, komt naar voren dat 71% van de mensen met een tijdelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering nooit herkeurd is.

In 2016 zullen de eerste tijdelijk arbeidsongeschikten langer dan 10 jaar "tijdelijk" arbeidsongeschikt zijn. Naar verwachting 5900 in 2016, oplopend naar 80.000 in 2040 (2).

Uit onderzoek van UWV blijkt dat bij alle herkeuringen in 43% van de gevallen de uitkeringsklasse wijzigt. Bij heronderzoeken op vraag van de verzekeringsartsen ligt dit percentage hoger:

- In 62% van de gevallen leidt dit tot een andere indeling.
- In 22% van de gevallen blijkt er geen recht meer op een uitkering.
- In 17% van de gevallen is er recht op een hogere en definitieve uitkering (IVA).
- In 8% van de gevallen wordt de uitkering verlaagd.

bezoekadres Schip van Blauw
Generaal Foulkesweg 72, 6703 BW Wageningen

postadres Postbus 244, 6700 AE Wageningen

t 0317 419 821
e post@novag.biz
bank 51 40 19 913
kvk 09175998

Wanneer mensen die al een uitkering ontvangen een herkeuring aanvragen, leidt dit globaal tot ophogingen en meer uitkeringslasten. Heronderzoeken aangevraagd door werkgevers en verzekeringsartsen leiden globaal tot daling van de uitkeringen en minder uitkeringslasten. Wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaak van dit fenomeen ontbreekt, maar het is aannemelijk dat mensen eerder het initiatief zullen nemen om verslechtering te melden dan verbeteringen. Dat heronderzoeken op verzoek van verzekeringsartsen globaal tot verlaging van de uitkering leiden, lijkt ook goed verklaarbaar. Verzekeringsartsen plannen alleen heronderzoeken bij goede kans op verbetering. Als er geen goede kans op verbetering van de arbeidsmogelijkheden wordt verwacht, plannen de verzekeringsartsen geen heronderzoek en komen de mensen in de meeste gevallen in aanmerking voor een definitieve uitkering (IVA).

Uit onderzoek van UWV komt ook duidelijk naar voren dat heronderzoeken op verzoek van verzekeringsartsen kosten effectief zijn.

Naast de cijfers is het ook belangrijk naar het maatschappelijk draagvlak te kijken.

Volgens ons is er een breed maatschappelijk draagvlak om mensen die tijdelijk arbeidsongeschikt zijn te gevolge van ziekte tijdelijk financieel te ondersteunen, en diegene die blijvend arbeidsongeschiktheid ten gevolge van ziekte blijvend financieel te ondersteunen.

Het huidige beleid maakt dat mensen die tijdelijk arbeidsongeschikt zijn blijvend in een arbeidsongeschiktheid regeling terecht komen door gebrek aan herbeoordelingscapaciteit. Dit zal een ondermijnend effect hebben op de solidariteit.

Los van de rechtmatigheid toont wetenschappelijk onderzoek ook aan dat mensen met een uitkering minder gelukkig zijn. Participatie maakt gelukkiger, onrechtmatige uitkeringen dragen daar niet toe bij.

Met de meeste hoogachting,
namens het NOVAG bestuur,

Wim Van Pelt,
voorzitter

- (1) WGA 80-100 verdiepingsonderzoek, APE, mei 2015
- (2) Langetermijnraming WIA, WAO en WAZ, Rapportage maart 2014, Ridwan Alblas en Patrick M. Koot (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid), maart 2014